

Valtiovarainvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi perintö- ja lahjaverolain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi perintö- ja lahjaverolain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta (HE 94/2025 vp): Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty perustuslakivaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Lausunto

Asiasta on annettu seuraava lausunto:

- perustuslakivaliokunta PeVL 42/2025 vp

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaosto on kuullut:

- erityisasiantuntija Esa-Pekka Saari, valtiovarainministeriö
- finanssiasiantuntija Tony Valve, valtiovarainministeriö
- johtava asiantuntija Mia Keskinen, Verohallinto
- johtaja, pääekonomisti Penna Urrila, Elinkeinoelämän keskusliitto ry
- veroasiantuntija Saara Hietanen, Finnwatch ry
- veroasiantuntija Simo Valtti, Perheyritysten liitto ry
- pääekonomisti Mikael Kirkko-Jaakkola, Veronmaksajain Keskusliitto ry
- professori Pekka Nykänen
- Senior Fellow Timo Viherkenttä

Verojaosto on saanut kirjallisen lausunnon:

- Ajatuspaja Libera
- Kalevi Sorsa -säätiö
- Keskuskauppakamari
- SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
- Suomen Yrittäjät ry

Valiokunnan mietintö VaVM 21/2025 vp

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi perintö- ja lahjaverolakia, veronlisäyksestä ja viivekorosta annettua lakia ja kiinteistöverolakia.

Esityksen mukaan perintö- ja lahjaverotusta kevennettäisiin. Verotettavan perintöosuuden alaraja korotettaisiin 20 000 eurosta 30 000 euroon. Verotettavan lahjan alaraja korotettaisiin 5 000 eurosta 7 500 euroon. Ehdotus toteutettaisiin muuttamalla perintö- ja lahjaveroasteikkojen progressioportaiden euromääriä sekä laissa säädettyjä pienimpiä verotettavia määriä. Lisäksi korotettaisiin tavanomaisen koti-irtaimiston verovapaata määrää 4 000 eurosta 7 500 euroon.

Sukupolvenvaihdoshuojennusta perintöverotuksessa muutettaisiin siten, että jos perillisen verotettavaan perintöosuuteen kuuluu huojennuksessa edellytetty osuus maatalan tai muun yrityksen omistamiseen oikeuttavista osakeyhtiön osakkeista eikä perillinen alaikäisyytensä vuoksi voi jatkaa yhtiön toimintaa hallituksen jäsenenä tai toimitusjohtajana, katsotaan verovelvollisen jatkamiseksi myös se, että alaikäisen perillisen edunvalvoja jatkaa osakeyhtiössä harjoitettua yritystoimintaa.

Veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain säännöksen mukaista maksamattomalle perintöverolle laskettavaa viivästyskorkoa alennettaisiin nykyisestä. Ehdotuksen mukaan viivästyskorko olisi Suomen Pankin korkolain nojalla vahvistama viitekorko lisättynä kahdella prosenttiyksiköllä nykyisen 3,5 prosenttiyksikön lisäyksen sijasta.

Perintö- ja lahjaverolakiin ja kiinteistöverolakiin lisättäisiin säännökset, joiden nojalla oikaisuvaatimuksen käsittelyyn sovellettaisiin täydentävästi verotusmenettelystä annettua lakia.

Esitys liittyy valtion vuoden 2026 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2026 alusta. Perintö- ja lahjaverolakia sovellettaisiin tapauksiin, joissa verovelvollisuus on alkanut lain tultua voimaan. Lakia sovelletaan myös lain voimaan tullessa vireillä olevan tai lain voimaantulon jälkeen vireille tulevan oikaisuvaatimuksen käsittelyyn. Veronlisäyksestä ja viivekorosta annettua lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran maksamatta olevaan perintöveroon lain voimaantulopäivästä alkaen. Kiinteistöverolakia sovellettaisiin lain voimaan tullessa vireillä olevan tai lain voimaantulon jälkeen vireille tulevan oikaisuvaatimuksen käsittelyyn.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Yleistä

Valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä muuttamattomana.

Esityksellä toteutetaan hallituksen puoliväliriihessä päättämät perintö- ja lahjaverotukseen tehtävät muutokset. Ehdotetut muutokset edistävät hallituksen veropolitiikan tavoitteita kotitalouk-

Valiokunnan mietintö VaVM 21/2025 vp

sien ostovoiman kohentumisesta, talouskasvun edellytysten vahvistumisesta sekä työntekoon ja yrittäjyyteen kannustamisesta ja kotimaisen omistajuuden tukemisesta.

Esityksessä ehdotetaan useita muutoksia perintö- ja lahjaverolakiin. Siltä osin kuin esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kiinteistöverolakiin sekä perintö- ja lahjaverolakiin säädösviittaus verotusmenettelystä annettuun lakiin oikaisuvaatimuksen käsittelyn osalta valiokunnalla ei ole huomautettavaa.

Perustuslakivaliokunta on antamassaan lausunnossa arvioinut esityksessä ehdotettua sääntelyä koskien alaikäisen perillisen sukupolvenvaihdoshuojennusta perintöverotuksessa. Perustuslakivaliokunta toteaa käsityksenään, että esityksen perusteluissa (s. 15—16) kuvatut sääntelyn elinkeino- ja työllisyyspoliittiset tavoitteet ovat perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttäviä perusteita veronhuojennusjärjestelmään ehdotetulle muutokselle. Ehdotettu sääntely ei myöskään ole mielivaltaista, eikä se loukkaa suhteellisuusvaatimusta. Perustuslakivaliokunta esittää, että la-
kiehdotukset voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisympäristössä.

Perintö- ja lahjaveroasteikot sekä verovapaa tavanomainen koti-irtaimisto

Perintö- ja lahjaveroa ehdotetaan kevennettäväksi kotitalouksien ostovoiman kohentamiseksi. Perintöverotuksessa pienin verotettava määrä ehdotetaan korotettavaksi 20 000 eurosta 30 000 euroon ja lahjaverotuksessa 5 000 eurosta 7 500 euroon. Muutos toteutetaan muuttamalla perintö- ja lahjaveroasteikkoja sekä korottamalla pienimpiä verotettavia euromääriä. Ehdotetut asteikkomuutokset keventävät verotusta kaiken kokoisten perintöjen ja lahjojen osalta, sillä veroa alkaisi kertyä vasta aiempaa korkeamman alarajan kohdalla. Veron suhteellista muutosta tarkasteltaessa muutos hyödyttäisi kuitenkin enemmän pienien perintöjen ja lahjojen saajia, koska verotuksen euromääräinen muutos ei olisi riippuvainen perinnön tai lahjan koosta.

Perintö- ja lahjaverosta vapaan tavanomaisen koti-irtaimiston arvoa ehdotetaan korotettavaksi nykyisestä 4 000 eurosta 7 500 euroon. Tavanomaisen koti-irtaimiston verosta vapaaseen määrään on tehty viimeksi kuluttajahintaindeksin muutosta vastaava tarkistus vuoden 2008 alusta voimaan tulleella muutoksella. Esityksessä on arvioitu, että vaikka lahjan alarajalla ei ole välttämättä yhteyttä tavanomaisen koti-irtaimiston verovapaaseen määrään, voidaan vastaavan suurista korotusta verovapaaseen määrään pitää mitoitukseltaan kohtuullisena, kun otetaan huomioon inflaatiotarkistuksen tarve sekä hallinnollisen taakan ehkäisemiseen ja Verohallinnon neuvontatehtävän vähentämiseen liittyvät tavoitteet.

Esityksessä ehdotettujen muutosten on kokonaisuudessaan arvioitu vähentävän valtion verotuloja yhteensä noin 81 miljoonalla eurolla vuositasona, minkä arvioidaan aiheutuvan pääosin asteikkomuutoksista ja muilta osin perintöveron viivästyskoron alentamisesta. Asteikkomuutoksen arvioidaan vähentävän verotuottoja noin 62 miljoonaa euroa vuositasona. Ehdotuksella koskien perintö- ja lahjaverosta vapaata tavanomaista koti-irtaimistoa ei arvioida olevan mainittavaa vaikutusta valtion verotulojen määrään.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisissa ehdotettuja muutoksia on pääsääntöisesti kannatettu. Muutosten on muun muassa nähty parantavan perintöverotuksen oikeudenmukaisuutta erityisesti pienekköjä perintöjä saavien kannalta, mutta myös perintöverotusta kokonaisuutena arvioitaes-

Valiokunnan mietintö VaVM 21/2025 vp

sa. Veroasteikon alarajan korotus on nähty osin myös inflaatiokorjauksen luonteisena. Myös verovapaan lahjan alarajan korotusta on pidetty luontevana ja perusteltuna samoin kuin tavanomaisen koti-irtaimiston verovapaan määrän korotusta 7 500 euroon. Eräät kuultavista ovat kuitenkin esittäneet, että veron kevennys tulisi kompensoida korottamalla suurimpien perintöjen ja lahjojen veroa sekä peruuttamalla lahjaveron alarajan korotus.

Hallituksen esityksestä ilmenevien seikkojen ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää veroasteikkomuutoksia ja verovapaan tavanomaisen koti-irtaimiston määrän korottamista koskevia muutoksia tarpeellisina ja tarkoituksenmukaisina. Perintö- ja lahjaverasteikkojen keventämisen tavoitteena on keventää perintö- ja lahjaverotusta ja kohentaa kotitalouksien ostovoimaa. Perintöveroasteikon alaraja kuten myös tavanomaisen koti-irtaimiston verovapaa määrä on ollut muuttamattomana pitkään, joten alarajan korotuksella voidaan nähdä myös indeksitarkistuksen piirteitä. Tavanomaisen koti-irtaimiston verovapaan määrän korotuksen myötä voidaan myös ehkäistä hallinnollista taakkaa ja työtä.

Viivästyskoron alentaminen

Maksamattomalle perintöverolle laskettavaa viivästyskoroa ehdotetaan alennettavaksi.

Perintöveron pidennettyä maksuaikaa on pidennetty kahdesta vuodesta 10 vuoteen vuoden 2024 alusta voimaan tulleella lailla. Tuolloin tavoitteena oli lieventää perintöveron välittömään maksuvelvollisuuteen liittyviä rahoitusvaikeuksia, joita tyypillisesti aiheutuu erityisesti epälikvidejä varoja periville. Samassa yhteydessä säädettiin voimassa olevan lain mukaisesta maksamattomalle perintöverolle laskettavasta viivästyskorosta, joka on kutakin kalenterivuotta edeltävän puolivuotiskauden korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko lisättynä 3,5 prosenttiyksiköllä. Maksamattomalle perintöverolle laskettava viivästyskorko on 8,0 prosenttiyksikköä vuodelta 2025. Esityksessä nykyinen 3,5 prosenttiyksikön lisäys Suomen Pankin vahvistamaan viitekorkoon ehdotetaan alennettavaksi kahden prosenttiyksikön suuruiseksi.

Perintöveron viivästyskoron alentamista koskevalla ehdotuksella arvioidaan olevan suoria verotuottovaikutuksia, jotka aiheutuvat ensisijaisesti verotuottojen lykkääntymisestä ja pienenevistä viivästyskorkomaksuista. Vuodesta 2026 lähtien viivästyskoron alennuksen arvioidaan vähentävän verotuottoja noin 20 miljoonaa euroa vuodessa koko kehyskauden ajan.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisissa ehdotettua viivästyskoron alentamista on kannatettu. Muutoksen on nähty lieventävän perintöveron maksuvelvollisuuteen liittyviä rahoitusvaikeuksia niissä tilanteissa, joissa jäämistöön kuuluu pääosin epälikvidejä varoja. Huomiota on kuitenkin kiinnitetty myös siihen, että viivästyskoron tulee edelleen olla niin korkea, ettei se heikennä kannustinta maksaa perintövero eräpäivänä.

Saadun selvityksen ja hallituksen esityksestä ilmenevien seikkojen perusteella valiokunta pitää ehdotettua viivästyskoron alentamista tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Velvollisuutta maksaa perintövero ennen kuin perittyjä varoja voidaan käyttää veron maksun rahoittamiseen, on tarkoituksenmukaista edelleen lieventää viivästyskorkoa alentamalla perintöverosta aiheutuvien rahoitusvaikeuksien helpottamiseksi, siten kuitenkin, että huomioon otetaan korkotason merkitys kannustimena maksaa perintövero.

Valiokunnan mietintö VaVM 21/2025 vp

Alaikäisen perillisen sukupolvenvaihdoshuojennus perintöverotuksessa

Liittyen alaikäisen perillisen sukupolvenvaihdoshuojennukseen perintöverotuksessa esityksessä ehdotetaan, että verovelvollisen jatkamisena pidetään myös sitä, että alaikäisen perillisen edunvalvoja jatkaa yritystoimintaa osakeyhtiössä. Tavoitteena on mahdollistaa veronhuojennus tilanteissa, jossa perinnönjättäjän kuoltua yllättäen yrityksen sukupolvenvaihdos hänen perilliselleen ei ole mahdollista siitä syystä, että perillinen ei alaikäisyytensä vuoksi voi jatkaa yritystoimintaa. Jos perillisen verotettavaan perintöosuuteen kuuluu vähintään 10 prosentin osuus maatilaa tai muun yrityksen omistamiseen oikeuttavista osakeyhtiön osakkeista eikä perillinen alaikäisyytensä vuoksi voi jatkaa toimintaa hallituksen jäsenenä tai toimitusjohtajana, katsotaan verovelvollisen jatkamiseksi myös alaikäisen perillisen edunvalvojan osakeyhtiössä jatkama yritystoiminta.

Muutoksen taustalla on korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu KHO 2015:166, jossa katsottiin, että osakeyhtiömuotoisen yrityksen osakkeita saaneelle alaikäiselle perilliselle ei voida myöntää perintöveron huojennusta siinäkään tapauksessa, että alaikäisen perillisen edunvalvoja osallistuu yritystoiminnan harjoittamiseen ja huojennusedellytykset muilta osin täyttyisivät. Tämä oikeus-tila on tarkoitus muuttaa nyt annetulla esityksellä.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisissa ehdotetun muutoksen on muun muassa nähty lisäävän perintöveron oikeudenmukaisuutta sekä tukevan yritystoiminnan jatkamis- ja työllistämisedellytyksiä. Toisaalta kuulemisissa on suhtauduttu kriittisesti siihen, että alaikäinen perillinen voisi saada huojennuksen riippumatta iästä tai aikomuksestaan jatkaa henkilökohtaisesti yritystoimintaa täysi-ikäisenä. Muutoksen on myös nähty avaavan uusia verosuunnittelumahdollisuuksia. Kuulemisissa on myös esitetty, että vastaava mahdollisuus olisi hyvä liittää myös lahjaverotukseen.

Kuten esityksessä on arvioitu, ilman ehdotettua muutosta alaikäiselle perilliselle aiheutuva perintöverokustannus voi aiheuttaa haitallisia vaikutuksia yrityksen toiminnan jatkuvuudelle ja työllistämisedellytyksille vastaavalla tavalla kuin muissakin sellaisissa tilanteissa, joita varten perintö- ja lahjaverolain 55 §:n huojennus on tarkoitettu. Veron kantaminen täysimääräisenä alaikäiseltä perilliseltä voi myös johtaa sosiaaliselta kannalta epätyytyttäviin tai kohtuuttomiin tilanteisiin, esimerkiksi kun kyse on puolisoiden yhdessä harjoittamasta yritystoiminnasta, joka on ollut perheen ainoa tai pääasiallinen toimeentulon lähde. Kyse voi olla myös tilanteesta, jossa alaikäisen perillisen on tarkoitus olla pitkäaikainen omistaja ja hän myös yleensä täysi-ikäiseksi tultuaan jatkaa yritystoimintaa yhtiön hallituksen jäsenenä tai toimitusjohtajana. Edellä mainitut seikat huomioon ottaen valiokunta pitää ehdotettua muutosta perusteltuna.

Kuten esityksessä on todettu, yritystoiminnan jatkuvuuden ja työpaikkojen säilymisen vaarantuminen on kriittisempää asetelmissa, joissa perinnönjättäjän kuolemaan liittyy yllätyksellisyyttä ja varautumattomuutta. Esityksen mukaisesti elinaikana tehdyissä järjestelyissä lahjoitus jatkajalle voidaan toteuttaa halutulla tavalla, eikä lahjoitusjärjestelyissä ole perintöverotusta vastaavaa perinnönjättäjän kuolemasta johtuvaa yllätyksellisyyttä. Ehdotetun sääntelyn laajentamisen alaikäisille tehtäviin lahjoituksiin on nähty sisältävän myös ilmeisen vaaran keinotekoisista järjestelyistä. Tähän nähden muutoksen rajaaminen koskemaan vain perintöverotusta on perusteltua.

Valiokunnan mietintö VaVM 21/2025 vp

Asiantuntijakuulemisessa on myös esitetty, että yritystoiminnan jatkajaksi tulisi hyväksyä myös perinnönjättäjän testamentissaan nimeämä muu henkilö, tyypillisesti testamentin erityinen toimeenpanija. Tältä osin valiokunta viittaa holhoustoimesta annetun lain 10 §:n 4 kohtaan, jonka mukaan tuomioistuimen on määrättävä edunvalvoja, jos testamentissa on määrätty, että saajalle tuleva omaisuus on uskottava muun henkilön kuin saajan edunvalvojan hoidettavaksi, ja edunvalvojan määrääminen hoitamaan saatua omaisuutta on saajan edun mukaista. Kyseistä lainkohtaa koskevissa lain esitoissa (HE 146/2025 vp, s. 32) on todettu, että esimerkiksi testamentin tekijälle, joka testamenttaa omaisuuttaan alaikäiselle, saattaa olla tärkeää, että omaisuutta hoitaa saajan alaikäisyyden aikana henkilö, johon testamentin tekijä luottaa, ja että ehdotettu säännös tekee mahdolliseksi tällaisen järjestelyn. Edellä mainitut seikat huomioon ottaen valiokunta ei pidä perusteluna tai tarpeellisenä säätää erillisestä testamentin toimeenpanijasta.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Valtiovarainvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 94/2025 vp sisältyvät 1.—3. lakiehdotuksen.

Helsingissä 20.11.2025

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Markus Lohi kesk
varapuheenjohtaja Saara Hyrkkö vihr
jäsen Otto Andersson r
jäsen Markku Eestilä kok
jäsen Janne Heikkinen kok
jäsen Timo Heinonen kok
jäsen Marko Kilpi kok
jäsen Jari Koskela ps
jäsen Suna Kymäläinen sd
jäsen Aki Lindén sd
jäsen Mika Lintilä kesk
jäsen Minna Reijonen ps
jäsen Jari Ronkainen ps
jäsen Joonas Räsänen sd
jäsen Hanna Sarkkinen vas
jäsen Sari Sarkomaa kok
jäsen Sami Savio ps
jäsen Ville Valkonen kok
jäsen Pia Viitanen sd
varajäsen Juha Mäenpää ps
varajäsen Saku Nikkanen sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tarja Järvinen

Valiokunnan mietintö VaVM 21/2025 vp
Vastalause 1

Vastalause 1 /sd

Perustelut

Perintöveroasteikon alaraja on ollut pitkään muuttumaton suhteessa hintoihin ja varallisuuseriin. Nostamalla verotettavan perintöosuuden alaraja 40 000 euroon kevennetään verotusta erityisesti pienten ja keskikokoisten jäämistöjen osalta, vähennetään hallinnollista työtä sekä vahvistetaan verojärjestelmän hyväksyttävyyttä. Muutos vastaa käytännössä myöhässä tehtyä indeksikorjausta.

Suurimpien jäämistöjen verotusta on perusteltua kiristää maltillisesti. Esitämme, että yli 1 000 000 euron ylittävältä osalta veroprosenttia korotetaan 3 prosenttiyksiköllä kaikissa veroluokissa (I ja II). Muutos kohdistuu vain varakkaimpaan kymmenyksen murto-osaan, tukee tulo- ja varallisuuserojen kohtuullistamista ja kompensoi alarajan noston fiskaalista vaikutusta.

Maksamattomalle perintöverolle laskettavan viivästyskoron tason kohtuullistaminen (viitekorko + 2 prosenttiyksikköä) hyväksytään hallituksen esityksen mukaisena, jotta epälikvideihin jäämistöihin liittyviä rahoituspaineita lievennetään heikentämättä kannustimia maksaa vero ajallaan.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että 2. ja 3. lakiehdotus hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisena,

että 1. lakiehdotus hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena paitsi 13, 14 ja 19 a § muutettuina seuraavasti: (Vastalauseen muutosehdotukset)

1.

13 §

Kun perintöosuus tai sen 12 §:n mukaan laskettu jäännös ei nouse 40 000 euroon, se on verosta vapaa.

14 §

Perintöveroa maksetaan I veroluokassa seuraavan asteikon mukaan:

Valiokunnan mietintö VaVM 21/2025 vp
Vastalause 1

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
30 000–40 000	100	7
40 000–60 000	800	10
60 000–200 000	2 800	13
200 000–1 000 000	21 000	16
1 000 000–	149 000	22

Perintöveroa maksetaan II veroluokassa seuraavan asteikon mukaan:

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
30 000–40 000	100	19
40 000–60 000	2 000	25
60 000–200 000	7 000	29
200 000–1 000 000	47 600	31
1 000 000–	295 600	36

19 a §

Lahjaveroa maksetaan I veroluokassa seuraavan asteikon mukaan:

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
7 500–25 000	100	8
25 000–55 000	1 500	10
55 000–200 000	4 500	12
200 000–1 000 000	21 900	15
1 000 000–	141 900	20

Lahjaveroa maksetaan II veroluokassa seuraavan asteikon mukaan:

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
7 500–25 000	100	19
25 000–55 000	3 425	25

Valiokunnan mietintö VaVM 21/2025 vp
Vastalause 1

55 000–200 000	10 925	29
200 000–1 000 000	52 975	31
1 000 000–	300 975	36

Helsingissä 20.11.2025

Joona Räsänen sd
Suna Kymäläinen sd
Saku Nikkanen sd
Pia Viitanen sd
Aki Lindén sd

Valiokunnan mietintö VaVM 21/2025 vp
Vastalause 2

Vastalause 2 /kesk

Perustelut

Jotta hallitusohjelmassakin oleva maksuaikakirjaus helpottaisi merkittävästi yritysten sukupolvenvaihdoksiin ja muihin epälikvidiä omaisuutta koskeviin tilanteisiin liittyviä ongelmia, kymmenen vuoden maksuaika olisi toteutettava vastaavanlaisena sekä perintö- että lahjaverolle.

Hallituksen esitysluonnoksen mukaan perintöveron korkoa alennettaisiin, mutta lahjaverolle ei edelleenkään tulisi vastaavaa maksuaikamahdollisuutta.

Kuten hallituksen esityksessä tuodaan ilmi, niin sukupolvenvaihdoksista hyvin pieni osa tapahtuu perintönä valtaosan tapahtuessa lahjoina. Sukupolvenvaihdoshuojennuksen vaikutuksesta valtaosa kohdistuu nimenomaan lahjaveroon ja vain pieni osa perintöihin.

Keskustalle tuntemattomaksi jääneen syyn vuoksi pääministeri Orpon kokoomusjohtoinen hallitus syrjii kuitenkin jälleen lahjaverotilanteita ja asettaa ne heikompaan asemaan perintöveroon nähden maksuajan osalta.

Suomessa perintö- ja lahjaverotuksessa on vakiintuneesti aiemmin noudatettu linjaa, jossa lahjaverotus on enintään yhtä ankaraa kuin perintöverotus. Syynä on se, että jos perintövero on kevyempi kuin lahjaverotus, se johtaa käytännössä ns. lukkiutumisvaikutukseen, jossa lahjoja ei anneta, vaan jäädään odottamaan omaisuuden omistajan kuolemaa.

On vaikea ymmärtää, miksi Orpon hallitus on tehnyt tästä poikkeuksen. Koska hallitus haluaa tarjota maksuajan vain perintöverotukseen, voi tämä johtaa jopa siihen, että muutos siirtää eteenpäin perheyriksen omistajan elinaikana tapahtuvia sukupolvenvaihdoksia. Varsinkin tilanteissa, joihin ei sovellu sukupolvenvaihdoshuojennus ja joissa kerralla maksettava lahjaveron määrä olisi siten varsin suuri.

Lisäksi hallituksen ratkaisu, jossa perintöveron maksamista voi viivästyttää siten, että se maksetaan yhdellä kertaa kymmenen vuoden kuluttua, on sekin jossain määrin omituinen ratkaisu. Tällainen 10 vuoden mittainen ns. bullet-laina johtaa kaikkein suurimpiin verotulon viivästymisvaikutuksiin valtiolle ja suurimpiin mahdollisiin luottotappioriskeihin.

Toimivampi ja paremmin asiansa ajava ratkaisu olisi sellainen, että perintö- ja lahjaveron maksuaika olisi kymmenen vuotta, mutta maksu tehtäisiin vuotuisissa 1/10 tasaerissä kymmenen vuoden aikana.

Keskustan mielestä perintö- ja lahjaveron viivästyskorko voitaisiin rajoittaa valtion viitekoron suuruiseksi. Nykyisellään korko on Suomen Pankin vahvistama viitekorko lisättynä 3,5 prosenttiyksiköllä. Hallituksen ehdottama uusi korko on viitekorko lisättynä kahdella prosenttiyksiköllä. Hallituksen toimenpide on oikean suuntainen, mutta vaatimaton muutos, koska edelleenkin perintöveron maksuajalta peritään lisäkorkoa.

Valiokunnan mietintö VaVM 21/2025 vp
Vastalause 2

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hyväksytään yksi lausuma. (Vastalauseen lausumaehdotus)

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto valmistelee ja antaa tarvittavat esitykset, joilla lahjaverolle annetaan vastaava maksuaika kuin perintöverolle alentaen samalla perintö- ja lahjaveron viivästyskorko Suomen Pankin viitekoron suuruiseksi ja uudistaen maksuaikaa siten, että veron voisi maksaa kymmenen vuoden aikana vuotuisina yhden kymmenysoosan tasaerinä.

Helsingissä 20.11.2025

Markus Lohi kesk
Mika Lintilä kesk

Valiokunnan mietintö VaVM 21/2025 vp
Vastalause 3

Vastalause 3 /vihr

Perustelut

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettaviksi perintö- ja lahjaverolakia, veronlisäyksestä ja viivekorosta annettua lakia ja kiinteistöverolakia. Esityksen mukaan perintö- ja lahjaverotusta kevennettäisiin. Verotettavan perintöosuuden alaraja korotettaisiin 20 000 eurosta 30 000 euroon, jonka lisäksi verotettavan lahjan alaraja korotettaisiin 5 000 eurosta 7 500 euroon. Ehdotus toteutettaisiin muuttamalla perintö- ja lahjaveroasteikkojen progressioportaiden euromääriä sekä laissa säädettyjä pienimpiä verotettavia määriä. Lisäksi korotettaisiin tavanomaisen koti-irtaimiston ve-rovapaata määrää 4 000 eurosta 7 500 euroon.

Nykyisessä heikossa julkisen talouden tilanteessa ei ole perusteltua heikentää perintöveron tuottoa nostamalla perintöverotuksen alarajoja. Vaikka hallituksen esittämät perintöveron kevennykset kohdistuvat perintöverotuksen alarajoihin, hyötyvät muutoksesta euromääräisesti selvästi eniten korkeimmat tulokymmenykset, eli kaikista hyvätuloisimmat suomalaiset. Vihreiden näemyksen mukaan suurimpien perintöjen verotuksen kiristäminen olisi perusteltua.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain säännöksen mukaista maksamattomalle perintöverolle laskettavaa viivästyskorkoa alennettaisiin nykyisestä. Ehdotuksen mukaan viivästyskorko olisi Suomen Pankin korkolain nojalla vahvistama viitekorko lisättynä kahdella prosenttiyksiköllä nykyisen 3,5 prosenttiyksikön lisäyksen sijasta. Tätä muutosta voi pitää perusteltuna. Hyvin toteutettu perintövero on järkevä tapa hillitä varallisuuden keskittymistä ja vahvistaa julkista taloutta. Perintövero kohdistuu ylisukupolvisen varallisuuteen, joka on eriarvoisuuden kannalta olennaista. Perintövero ei juurikaan heikennä työnteon ja säästämisen kannustimia ja se on verona tehokkaampi kuin esimerkiksi ansiotulovero, joka kohdistuu omalla toimeliaisuudella hankittuihin tuloihin.

Perintöveron oikeudenmukaisuuden ja hyväksyttävyyden varmistamiseksi on huolehdittava, ettei perintövero johda kohtuuttomiin tilanteisiin. Verojärjestelmässä tulee olla riittävästi kykyä vastata esimerkiksi tilanteisiin, joissa perinnön osan verotusarvo osoittautuu myyntihintaa korkeammaksi.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että 2. ja 3. lakiehdotus hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisena,

että 1. lakiehdotus hyväksytään muutettuna, (Vastalauseen muutosehdotukset)

Valiokunnan mietintö VaVM 21/2025 vp
Vastalause 3

Vastalauseen muutosehdotukset

1.

Laki

perintö- ja lahjaverolain 14 ja 19 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan perintö- ja lahjaverolain (378/1940) ~~7 b, 13, 14, 19~~ ja 19 a § ~~sekä 43 §:n 2 momentti~~, sellaisina kuin ne ovat, ~~7 b, 13 ja 19 § laissa 1063/2007, 14 ja 19 a § laissa 1320/2016 ja 43 §:n 2 momentti laissa 783/2016, sekä~~
~~lisätään~~ ~~55 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1110/1994, 909/2001, 559/2005, 1144/2005 ja 523/2010, uusi 9 momentti~~ seuraavasti:

14 §

Perintöveroa maksetaan I veroluokassa seuraavan asteikon mukaan:

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
3 20 000–40 000	100	7 8
40 000–60 000	800 1 700	10 11
60 000–200 000	2 800 3 900	13 14
200 000–1 000 000	21 000 23 500	16 17
1 000 000–	149 000 159 500	19 20

Perintöveroa maksetaan II veroluokassa seuraavan asteikon mukaan:

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
3 20 000–40 000	100	19 21
40 000–60 000	2 000 4 300	25 27
60 000– 200 000 1 000 000	7 000 9 300	29 33
200 000–1 000 000	47 600	31
1 000 000–	295 600 319 900	33 36

19 a §

Lahjaveroa maksetaan I veroluokassa seuraavan asteikon mukaan:

Valiokunnan mietintö VaVM 21/2025 vp
Vastalause 3

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylinenevästä osasta
7 500–25 000 4 000—17 000	100	8
25 000–55 000 17 000—50 000	1 500 1 140	10 11
55 000–200 000 50 000—200 000	4 500 4 770	12 14
200 000–1 000 000	21 900 25 770	15 17
1 000 000–	141 900 161 770	17 20

Lahjaveroa maksetaan II veroluokassa seuraavan asteikon mukaan:

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylinenevästä osasta
7 500–25 000 4 000—17 000	100	19 21
25 000–55 000 17 000—50 000	3 425 2 830	25 27
55 000–200 000 1 000 000	10 925 11 740	29 33
200 000–1 000 000	52 975	31
1 000 000–	300 975 325 240	33 36

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Jos verovelvollisuus on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. ~~Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevan tai lain voimaantulon jälkeen vireille tulevan oikaisuvaatimuksen käsittelyyn sovelletaan kuitenkin tämän lain 43 §:n 2 momenttia.~~

~~Jos perintöverotusta toimitettaessa pesän varoihin on lisättävä ennen tämän lain voimaantuloa annettu tällä lailla muutettavan lain 16 §:n 1 momentissa tarkoitettu lahja, perintöverosta vähennettävä määrä lasketaan tämän lain 19 a §:n mukaan.~~

~~Jos lahjaveroa määrättäessä on otettava huomioon ennen tämän lain voimaantuloa annettu tällä lailla muutettavan lain 20 §:n 2 momentissa tarkoitettu lahja, lahjojen yhteismäärästä määrättävästä lahjaverosta vähennettävä määrä lasketaan tämän lain 19 a §:n mukaan.~~

Helsingissä 20.11.2025

Saara Hyrkkö vihr

Valiokunnan mietintö VaVM 21/2025 vp
Vastalause 4

Vastalause 4 /vas

Perustelut

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettaviksi perintö- ja lahjaverolakia, veronlisäyksestä ja viivekorosta annettua lakia ja kiinteistöverolakia. Esityksen mukaan perintö- ja lahjaverotusta kevennettäisiin. Verotettavan perintöosuuden alaraja korotettaisiin 20 000 eurosta 30 000 euroon. Verotettavan lahjan alaraja korotettaisiin 5 000 eurosta 7 500 euroon. Ehdotus toteutettaisiin muuttamalla perintö- ja lahjaveroasteikkojen progressiopiortaiden euromääriä sekä laissa säädettyjä pienimpiä verotettavia määriä. Lisäksi korotettaisiin tavanomaisen koti-irtaimiston verovapaata määrää 4 000 eurosta 7 500 euroon.

Me emme näe, että nykyisessä heikossa julkisen talouden tilanteessa on varaa heikentää perintöveron tuottoa nostamalla perintöverotuksen alarajoja. Tilanteessa, jossa kaikista pienituloisimmilta leikataan ja köyhyys lisääntyy, ei ole perusteltua julkisten varojen käyttöä keventää perintöverotusta. Vaikka hallituksen esittämät perintöveron kevennykset kohdistuvat perintöverotuksen alarajoihin, hyötyvät muutoksesta euromääräisesti selvästi eniten korkeimmat tulokymmenykset, eli kaikista hyvätuloisimmat suomalaiset.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain säännöksen mukaista maksamattomalle perintöverolle laskettavaa viivästyskorkoa alennettaisiin nykyisestä. Ehdotuksen mukaan viivästyskorko olisi Suomen Pankin korkolain nojalla vahvistama viitekorko lisättynä kahdella prosenttiyksiköllä nykyisen 3,5 prosenttiyksikön lisäyksen sijasta. Vasemmistoliitto näkee tämän esityksen perusteltuna. Tämä helpottaa niitä perimistilanteita, joissa omaisuuden saanti viivästyy tai sen realisointi ei ole mielekäästä.

Vasemmistoliiton mielestä suurten varallisuuksien ja pääomien verotusta tulee kokonaisuudessaan vahvistaa. Useimmat verotuksen asiantuntijat pitävät perintöveroa "hyvänä verona", joka edistää talouden tehokasta toimintaa ja yhteiskunnallista tasa-arvoa sekä vahvistaa julkistaloutta. Perintöjen verotuksella lievennämme sukupolvesta toiseen siirtyvää epätasa-arvoa. Mikään maa ei ole täydellinen meritokratia, sillä perheen varallisuus ja tulotaso vaikuttavat ihmisten lähtökohtiin ja mahdollisuuksiin merkittävästi. Perintöjä verottamalla ja julkisilla palveluilla pystymme tarjoamaan ihmisille tasavertaisemmat lähtökohdat menestyä elämässä. Suomessa lähes kaksi kolmasosaa perinnöistä on verovapaita. Valtaosa perinnöistä ja lahjoista keskittyy jo valmiiksi varakkaille. Kasvavien varallisuuserojen aikana suurten perintöjen ja lahjojen verotusta on perusteltua kiristää.

Vasemmistoliiton vaihtoehdossa perintöveron ehdot palautetaan sen mukaisiksi kuin ne olivat ennen Juha Sipilän hallituksen vuoden 2017 alusta voimaan astuneita varakkaita suosivia kevennyksiä. Samalla käynnistettäisiin laajempi perintö- ja lahjaverouudistuksen valmistelu, jossa kiristettäisiin suurten lahjojen ja perintöjen verotusta. Uudistuksessa myös helpotettaisiin pienten perintöjen vastaanottamista ja annettaisiin mahdollisuus jatkaa maksuaikaa siihen asti, että omaisuus siirtyy perinnönsaajan haltuun.

Valiokunnan mietintö VaVM 21/2025 vp
Vastalause 4

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että 2. ja 3. lakiehdotus hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisena,

että 1. lakiehdotus hyväksytään muutettuna, (Vastalauseen muutosehdotukset)

että hyväksytään yksi lausuma. (Vastalauseen lausumaehdotus)

Vastalauseen muutosehdotukset

1.

Laki

perintö- ja lahjaverolain 14 ja 19 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan perintö- ja lahjaverolain (378/1940) ~~7 b, 13, 14, 19~~ ja 19 a § ~~sekä 43 §:n 2 momentti~~, sellaisina kuin ne ovat, ~~7 b, 13 ja 19 § laissa 1063/2007, 14 ja 19 a § laissa 1320/2016 ja 43 §:n 2 momentti laissa 783/2016, sekä~~
~~lisätään~~ ~~55 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1110/1994, 909/2001, 559/2005, 1144/2005 ja 523/2010, uusi 9 momentti~~ seuraavasti:

14 §

Perintöveroa maksetaan I veroluokassa seuraavan asteikon mukaan:

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
320 000–40 000	100	7 8
40 000–60 000	800 1 700	10 11
60 000–200 000	2 800 3 900	13 14
200 000–1 000 000	21 000 23 500	16 17
1 000 000–	149 000 159 500	19 20

Perintöveroa maksetaan II veroluokassa seuraavan asteikon mukaan:

Valiokunnan mietintö VaVM 21/2025 vp
Vastalause 4

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
32 20 000–40 000	100	19 21
40 000–60 000	2 000 4 300	25 27
60 000– 200 000 1 000 000	7 000 9 300	29 33
200 000–1 000 000	47 600	31
1 000 000–	295 600 319 900	33 36

19 a §

Lahjaveroa maksetaan I veroluokassa seuraavan asteikon mukaan:

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
7 500–25 000 4 000–17 000	100	8
25 000–55 000 17 000–50 000	1 500 1 140	10 11
55 50 000–200 000	4 500 4 770	12 14
200 000–1 000 000	21 900 25 770	15 17
1 000 000–	141 900 161 770	17 20

Lahjaveroa maksetaan II veroluokassa seuraavan asteikon mukaan:

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
7 500–25 000 4 000–17 000	100	19 21
25 000–55 000 17 000–50 000	3 425 2 830	25 27
55 000– 200 000 1 000 000	10 925 11 740	29 33
200 000–1 000 000	52 975	31
1 000 000–	300 975 325 240	33 36

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Jos verovelvollisuus on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. ~~Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevan tai lain voimaantulon jälkeen vireille tulevan oikaisuvaatimuksen käsittelyyn sovelletaan kuitenkin tämän lain 43 §:n 2 momenttia.~~

~~Jos perintöverotusta toimitettaessa pesän varoihin on lisättävä ennen tämän lain voimaantuloa annettu tällä lailla muutettavan lain 16 §:n 1 momentissa tarkoitettu lahja, perintöverosta vähennettävä määrä lasketaan tämän lain 19 a §:n mukaan.~~

Valiokunnan mietintö VaVM 21/2025 vp
Vastalause 4

~~Jos lahjaveroa määrättäessä on otettava huomioon ennen tämän lain voimaantuloa annettu tällä lailla muutettavan lain 20 §:n 2 momentissa tarkoitettu lahja, lahjojen yhteismäärästä määrätävästä lahjaverosta vähennettävä määrä lasketaan tämän lain 19 a §:n mukaan.~~

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus käynnistää perintö- ja lahjaverojen kokonaisuusuudistuksen, jossa vahvistetaan verotuksen progressiota kiristämällä suurten lahjojen ja perintöjen verotusta. Kokonaisuudistuksessa tulisi myös helpottaa pienten perintöjen vastaanottamista ja antaa mahdollisuus jatkaa maksuaikaa siihen asti, että omaisuus siirtyy perinönsaajan haltuun.

Helsingissä 20.11.2025

Hanna Sarkkinen vas